

Tegevusaruanne: Meede 2 Varroatoosi monitooring ja tõrjemeetodid

Periood: 01.03.2013 – 31.08.2013.a.

Meetme juht: Aado Oherd, Töövõtuleping nr PR-9-2-1

2. VARROATOOSI MONITOORING JA TÕRJEMEETODID

Varroatoosi monitooring ja tõrjemeetodite teemalist tööd juhtis planeeritaval 3. aasta II poolaasta perioodil töövõtulepingu alusel töötav veterinaararst Aado Oherd, leping sõlmiti firmaga *OÜ A-consult*. Meetme 2 juht konsulteeris mesinikke varroatoosi küsimuses.

Aruandeperioodil 01.03 – 31.08.2013.a. olid meetme varroatoosi monitooring ja tõrjemeetodid tegevused järgmised:

1. Varroatoosi meetme all jätkati **testmesilates** 2013 aasta kevad-suvel varroatoosi diagnostikat võrkpõhjade abil.

3.aasta II poolaasta kevad-suvised varroatoosi diagnostika testmesilad piknesid: Järvamaal (Leo Vari), Viljandimaal (Antu Rohtla), Ida-Virumaal (Hagbard Räis) ja Harjumaal (Arvi Raie).

Testmesilates: Katsetati erinevaid mitmekordse järjestikuse tõrje tsüklilisi raviskeeme. Testitati orgaaniliste hapete baasil ravimeetodite varroatoositõrje efektiivsust tootmismesilate tingimustes, kombineerides kaheetapilise tõrjeskeemi kohaselt sipelghapet (kasutades erinevaid Nassenheideri auruteid) ja oblikhapet (sh oblikhappe auruteid 3 mesilas).

Täiendati „Juhendmaterjal testmesilates varroatoosi seireks“ ja esitati varroatoosi testmesilate mesinikele. 4-s mesilas toimus varroalestad arvukuse jooksvaks diagnostikaks seirevaatluste ja välitööde läbiviimine. Tabelaruandlused, kokkuvõtted ja tähelepanekud on mesinike poolt koostatud ja esitatud ning ülesse pandud veebilehel www.mesindusprogramm.eu.

Testmesilates jätkati Austrias toodetava looduslikel komponentidel põhineva preparaadi BeeVital Hive Clean efektiivsuse hindamist mesilasperede lestatuse taseme vähendamisel, katsetades erinevaid mitmekordse järjestikuse tõrje tsüklilisi raviskeeme. Testitakse orgaaniliste hapete baasil ravimeetodite varroatoosi tõrje efektiivsust tootmismesilate tingimustes, kombineerides kolmeetapilise tõrjeskeemi kohaselt (lesehaudme väljalõikamist mais) sipelghapet (augustis peale meevõtmist) ja oblikhapet (oktoobris-novembris haudmepäeval) või BeeVital Hive Clean'i ja oblikhapet.

Augusti keskelt kuni septembri alguseni 2012 katsetati varroatoosi testmesilates (sh meetmejuht ise) sipelghappe auruteid, Nassenheider. **Esialgsel hinnangul osutusid tulemused rahuldavateks. Hukkus 10% mesilasemadest, seetõttu on soovitatav ravid sipelghappegaajal kui on võimalik saada uusi noori asendusemasid.**

2. Testmesilate töö ja analüüsi tulemustest ülevaate andmine mesinike teabe- ja õppepäevadel:

20.07.2013 Mesinike vabariiklik suvine teabepäev Koerus, Koeru kultuurimajas, Paide tee 3, Järvamaal. Varroatoosist ja bioloogiast. Varroalesta tõrje praktikas. Lektorid Aado Oherd ja Leo Vari

Ettekandega saab tutvuda mesindusprogrammi veebilehel www.mesindusprogramm.eu.

3. Mesinike nõustamine praktiliste varroatoosi tõrje võtete alal koolituste ja teabepäevade raames. (sh meede 2 meetmejuhi Aado Oherdi väikestrukture „Varroatoosi ravi looduslike võtetega“ tutvustamine).

Eraldi koolitusi ei ole toimunud. Varroatoosi tõrjet käsitleti õppepäevade käigus paralleelselt mesilashaigustega järgmiselt:

27.04.2013 Võrumaa Mesinike Seltsi korraldusel toimuval mesinike õppe- ja teabepäeval Võrus. Varroatoosi ravi ning teised mesilaste haigused ja nende tõrje..

Lektor Aado Oherd

20.07.2013 Mesinike vabariiklik suvine teabepäev Koerus, Koeru kultuurimajas, Paide tee 3, Järvamaal. Varroatoosist ja bioloogiast. Varroalesta tõrje praktikas. Lektorid Aado Oherd ja Leo Vari

Sealhulgas meetme 2 juht konsulteeris mesinikke varroatoosi küsimuses.

4. Varroatoosi monitoring ja tõrjemeetodid meetme tulemusel kogutud informatsiooni edasti programmi veebilehel ja trükistes (sh meede 2 juhi Aado Oherdi ja praktik Leo Vari väikestrukture „Varroatoosi ja kaasnevate mesilashaiguste tõrje“ 2013 koostamine).
5. Varroatoosi alase väikestrukture jaoks materjali kogumine ja trükiks ettevalmistamine. Meede 2 juht Aado Oherd ja praktik Leo Vari koostasid väikestrukture „Varroatoosi ja kaasnevate mesilashaiguste tõrje“ 2013, mida jagati mesinikele vabariiklikul suvisel teabepäeval 20.07.2013 Koerus ning osadele mesinikele (kes Koerus osaleda ei saanud ja kelle aadress oli teada) saadeti koju koos infolehega Mesinik.
6. Mesinike konsulteerimine varroatoosi küsimustes. Selle kohta on vastav informatsioon pandud üles programmi veebilehele. Meetmejuht külastas ka abivajaja mesilast Viru - Nigulas Ida - Virumaal.
7. Varroatoositeemalise artikli ettevalmistamine ja ajakirjas Eesti Loomaarstlik Ringvaade avaldamine 2013.aasta teisel poolel. Artikkel on valmimisel (tööversioon on olemas). Ilmumise aeg lepatakse toimetusega kokku.
8. Mesinik Leo Vari valmistas oblikhappe aurustamise seadme, mida katsetati ka meetmejuhi mesilas. Selle tulemusel tegi mesinik Leo Vari seadmele ka vajalikud täiendused. Kuna tulemus oli hea, siis soetati mesindusprogrammi raames veel 2 oblikhappe aurustamise seadet, et võtta need kasutusele ka kahes varroatoosi testmesilas Järvamaal ja Ida-Virumaal. Aparaadid vajavad täiustamist.
9. Varroatoosi meetme töögrupp teeb koostööd Eesti Ravimiametiga, et leida võimalusi uute varroalesta vastaste vahendite katsetamiseks ja kasutusele võtmiseks. Mesinduse infolehes nr. 3 ilmus meetmejuhi refereering norematoosist. Inglismaal ilmuvas mesindusajakirja BeeCraft artiklis kirjeldati kahte looduslikku söödalisandit ApiHerb, mis vähendab norematoosi tekitavate eoste hulka ja ApiGo, mis soodustab kevadel mesilasperede arengu. Need söödalisandid on juba saadaval mesinikele. Sama firma toodab ka looduslikul toormel varroatoosi ravimit ApiLifeVar. Ravimiametiga

koostöös dokumentatsiooni vormistamine viimati nimetatud preparaadi kasutusele võtmiseks on algatatud (protsessi pikkus kuni 2 aastat).